

«Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлегендә жирләү һәм күмү эше турында» Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлеге Башкарма комитетының 2024 елның 3 июнендәге 7 номерлы карары

«Күмү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, Россия Федерациясе Президентының «Үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданның хокуклары гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 18 маендагы 196 номерлы «Күмү һәм жирләү эше турында» Федераль законны гамәлгә ашыру чаралары турында» карары, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлеге башкарма комитеты карар итә:

1. Кушымтадагы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлегендә күмү һәм жирләү эше турында нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны рәсми рәвештә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматенең порталында бастырырга.

3. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырылган көннән үз көченә керә.

4. Бу карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам

Югары Акхужа авыл жирлеге Башлыгы

З.Я.Юзеев

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлеге Башкарма комитетының 2024 елның 3 июнендәге 7 номерлы карары белән расланган

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районында Югары Акхужа авыл жирлегендә күмү һәм жирләү эше турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлегендә күмү һәм жирләү эше турында нигезләмә (алга таба- Нигезләмә) «Күмү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль законга, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль законга, Россия Федерациясе Президентының «Үлгәннәрне жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданнарның хокуклары гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 18 маендагы 196 номерлы «Күмү һәм жирләү эше турында» Федераль законны гамәлгә ашыру чаралары турында» карарына, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлеге Уставына (алга таба-Устав) туры китереп эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Югары Акхужа авыл жирлеге (алга таба-Жирлек) территориясендә жирләү эшен оештыру һәм жирләү тәртибен көйли.

1.2. Бу Нигезләмә максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

якын туганнар туры күтәрелү һәм төшү линиясе буенча туганнар (ата-аналар һәм балалар, бабай, би һәм оныклар), шулай ук тугандаш һәм тугандаш булмаган (уртак әтисе яки әнисе булган) абыйлар һәм апалар, уллыкка алынганнар, уллыкка алучылар;

дини зират зират (жәмәгать зираты участогы), тиешле дини йолаларны үтәп, бер конфессиягә караган үлгәннәрне яки һәлак булганнарны (алга таба үлгәннәрне) жирләү өчен билгеләнгән;

жәмәгать зиратының хәрби участогы үлгән хәрбиләрне һәм аларга тиңләштерелгән категория гражданнарын жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зираты участогы;

жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге жирләү вакытында дөүләт гарантияләрен тәмин итү максатыннан жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге;

жирләү зонасы зиратның һәм (яки) крематорийның функциональ-территориаль зонасы, анда жирләү башкарыла;

катафаль ташулар үлгәннәрнең, жирләү продукциясенә һәм жирләүдә катнашучыларның калдыкларын яки көлләрен катафаль транспорт белән ташу;

зират үлгәннәрнең калдыкларын һәм көлләрен жирләү өчен билгеләнгән жирләү билгеләнеше объекты;

ирекле күмүләр өчен ябык зират яңа күмү урыннары булдыру өчен территория тулысынча кулланылган зират;

зират чоры-жирләнгән тәннең минеральләшүе тәмамланган һәм тугандаш базга түбәндәге күмү рәхсәт ителгән вакыт;

колумбарий бина, аның өлеше яки көл яки көл урналарын күмү өчен билгеләнгән

корылма;

кремация-үлгән кешенең калдыкларын, биологик Материалларны утка тапшыру;

жирләү урыны-үлгәннәрнең калдыкларын яки көлләрен күмү өчен билгеләнгән
жирләү объекты киңлегенең өлеше;

жирләү урыны-үлгәннәрнең калдыкларын, көлләрен һәм көл урналарын күмү
буенча йола гамәлләрен үткәрү өчен билгеләнгән жирләү объекты киңлегенең этик,
санитар һәм экологик таләпләргә ярашлы махсус оештырылган өлеше ;

минеральләшү-күмелгән жисемнең аерым химик элементларга һәм гади химик
кушылмаларга таркал базы процессы;

кабер жирләү участогында, зиратта, колумбарийдан башка ритуаль корылмада
урнашкан һәм үлгән кешенең калдыкларын табутта яки аннан башка, яки көл урнасында
жирләү өчен билгеләнгән урын;

кабер коймасы кабер участогы периметры буенча урнаштырыла торган линияле
корылма;

кабер өстенә куелган корылма архитектура-скульптура корылмасы (кабер өстенә
куелган), анда үлгәннәрнең истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән һәм күмелгән
урында урнаштырылган мемориаль мәгълүмат бар;

жәмәгать зираты үлгәннәрне жирләү урыннары аларның ихтыярын исәпкә алып яки
жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча каралган
зират;

жирләү билгеләнеше объекты шәһәр төзелеше яки архитектура комплексы яки
халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән объект, территория яки участок
(каберлек, крематорий, колумбарий һ. б.);

ялгыз жирләү урыны жирләү объекты территориясендә бер үлгән кешене, шул
исәптән шәхесен Эчке эшләр органнары билгеләмәгән кешене жирләү өчен бирелә
торган участок;

жирләү Россия Федерациясенәң норматив хокукый актлары белән билгеләнгән
тәртиптә жир, ут яки суга тапшыру юлы белән этик таләпләргә каршы килмәгән гореф-
гадәтләргә һәм традицияләргә ярашлы рәвештә үлгән кешенең гәүдәсен, калдыкларын,
көлен күмү буенча йола гамәлләре;

жирләү үлгән кешене билгеләнгән тәртиптә бирелгән жирләү урынында жирләү,
анда элек үлгән туганнарны жирләү башкарылган;

туганнары барлык башка затлар, якын туганнарыннан тыш, туганлык
мөнәсәбәтләрендә торалар;

туган жирләү урыны үлгән кешенең туганы(И) элек күмелгән жирләү объекты
территориясендәге участок;

санитар-күзәтү зонасы зират һәм (яки) крематорий һәм торак (селитеб) яки
сәнәгать төзелеше арасындагы функциональ-территориаль зона, аның киңлеге Россия
Федерациясенәң норматив хокукый актлары белән билгеләнә;

жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт жирле үзидарә
органы тарафыннан түләүсез нигездә жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле
исемлеген күрсәтүче оешма;

жирләү турында таныклык күмү турында мәгълүматны һәм күмү урыны өчен
жаваплы кешене үз эченә алган һәм аның күмү урынын алга таба куллану хокукын
раслаучы документ;

экспертная суд-медицина яки криминалистик экспертиза өчен яки яңадан күмү өчен
жирләү урыныннан үлгән кешенең мәетен, калдыкларын алу.

2. Жирләүне гамәлгә ашыру гарантияләре

2.1. Иренә-хатынына, якын туганнарына, башка туганнарына, үлгән кешене жирләү
бурычын үз өстенә алган законлы вәкиленә яки үлгән кешене жирләү буенча түбәндәге

хезмәтләр исемлеген түләүсез күрсәтү гарантияләне:

- 1) жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
- 2) каберне һәм жирләү өчен кирәкле башка әйберләрне бирү һәм китерү;
- 3) үлгән кешенең гәүдәсен (мәетен) зиратка (крематорийга) илтү;
- 4) жирләү (кремация һәм аннан соң көл урнасы бирү).

2.2. Ире-хатыны, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаганда яки аларны жирләү мөмкин булмаганда, жирләү бурычын үз өстенә алган башка кешеләр булмаганда, шулай ук үлгәннәрнең шәхесләре билгеләнмәгән очракта, жирләү буенча хезмәтләр үз эченә ала:

- 1) жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
- 2) кәфенлек;
- 3) табут бирү;
- 4) үлгән кешене зиратка (крематорийга) алып бару;
- 5) жирләү.

Үлгән кешене өйдә, урамда яки башка урында жирләү Эчке эшләр органнары аның шәхесен билгеләгәннән соң, Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган очракта, үлем сәбәбен билгеләгәннән соң өч тәүлек дәвамында жирләү эше буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан башкарыла.

Шәхесләре Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вакытта эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрне жирләү өлеге органнар ризалыгы белән жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан мондый очраklar өчен билгеләнгән жәмәгать зиратларында жирләү юлы белән башкарыла.

2.3. Әгәр жирләү үлгән кешене жирләү бурычын үз өстенә алган кешеләр акасына башкарылса, күрсәтелгән кешеләргә жирләү буенча хезмәтләр исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләр бәясенә тиң күләмдә жирләү өчен социаль пособие түленә.

2.4. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең бәясен жирле әһемияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрне (вәкаләтләрнең бер өлешен) тапшыру турында килешү (алга таба - килешү) һәм Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фондының Татарстан Республикасы буенча бүлеге, Татарстан Республикасы тарифлар буенча Дәүләт комитеты белән килешү нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитеты буенча билгели.

2.5. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге сыйфаты килешү нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән расланган Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләргә туры килергә тиеш.

3. Жирлек территориясендә жирләү эшен оештыру

3.1. Жирлектә жирләү эшен оештыру Устав нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

3.2. Жирлек территориясендә жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт (алга таба – махсуслаштырылган хезмәт) түләүсез нигездә күрсәтә .

3.3. Вәкаләтле орган һәм махсуслаштырылган хезмәт үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы Законнары, муниципаль хокукый актлар һәм жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге башка норматив хокукый актлар белән куллана.

3.4. Жирлек территориясендә махсуслаштырылган хезмәт эшчәнлеген оештыру өлеге Нигезләмәгә һәм жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге башка норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә гамәлгә ашырыла.

3.5. Жирләү эшен финанс белән тәмин итү Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, шулай ук жирлекнең норматив хокукый актлары нигезендә Жирлек бюджеты акчалары хисабына башкарыла.

3.6. Жирләү һәм жирләү эшен оештыру өлкәсендә кулланыла торган мөлкәткә ия булу, файдалану һәм аның белән идарә итү Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлекнең норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек территориясендә ритуаль хезмәтләр оештыру һәм жирләү урыннарын тоту өлкәсендәге вәкаләтләр

4.1. Жирлек территориясендә ритуаль хезмәтләр оештыру һәм жирләү урыннарын тоту өлкәсендә вәкаләтле органның вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) Жирлек территориясендә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә бердәм муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру;
- 2) Жирлек территориясендә жирләү һәм жирләү эшләре мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы жирлекнең муниципаль хокукый актлары таләпләренең үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;
- 3) махсуслаштырылган хезмәтнең түләүсез нигездә жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген күрсәтүен, шул исәптән гарантияләнгән жирләү буенча хезмәтләр исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләрне үтәвен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;
- 4) Жирлек башкарма хакимиятенең республика органнары һәм жирле үзидарә органнары белән жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә финанс, бюджет, инвестиция, бәя, тариф сәясәте һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итү;
- 5) Россия Федерациясенең Татарстан Республикасы буенча пенсия һәм социаль иминият фонды бүлегенә, Татарстан Республикасының түләүсез нигездә күмү буенча гарантияләнгән хезмәтләр исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр бәясе тарифлары буенча дәүләт комитеты белән билгеләү һәм килештерү;
- 6) жирләү һәм жирләү эшләре мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актларны үз компетенциясе чикләрендә эшләү һәм кабул итү;
- 7) жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге кысаларында махсус хезмәт белән төзелгән контрактларны (килешүләрне) үтәүгә юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең контрольдә тотуын гамәлгә ашыру;
- 8) Жирлек территориясендәге жәмәгать зиратлары территориясендә башкарылган барлык каберлекләргә исәпкә алу, шул исәптән каберлекләргә теркәү китабын алып бару аша;
- 9) жирләү зоналарын билгеләү һәм жәмәгать зиратларында жирләү өчен урыннар бирү;
- 10) үлгән кешене жирләү өчен зират территорияләрендә бушлай бирелә торган жир участогы күләмен билгеләү;
- 11) Жирлек территориясендә жәмәгать зиратларын ачу һәм ябу турында карарлар кабул итү;
- 12) яңа зиратлар төзү, булган жәмәгать зиратларын киңәйтү, күчерү, ябу буенча чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру;
- 13) зиратларны һәм башка жирләү объектларын максатчан билгеләү буенча куллануны контрольдә тоту;
- 14) жирләү билгеләнешендәге объектларны саклауны оештыру;
- 15) Жирлек территориясендә жирләү эшен оештыруның торышына ел саен мониторинг үткөрү;
- 16) жирләү эше мәсьәләләре буенча (аларны формалаштыру тәртибен һәм вәкаләтләрнен билгеләп) Попечительлек (күзәтү) советлары булдыру;

17) гражданнарға консультация бирү һәм жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге мәсьәләләр буенча кунакларны кабул итү;

18) гамәлдәге законнарға ярашлы рәвештә башка вәкаләтләр.

4.2. Махсус хезмәт гамәлдәге законнарға ярашлы рәвештә жирләү буенча гарантияле хезмәтләр исемлеген, шулай ук башка вәкаләтләрне түләүсез нигездә күрсәтә.

5. Жирләү урыннары

5.1. Жирләү урыннары булып этик, санитар һәм экологик таләпләргә ярашлы рәвештә үлгәннәрнең тәннәрен (мәетләрен), үлгәннәрнең көлләре белән урналарны күмү өчен төзелгән зиратлар белән жир участкалары тора,

шулай ук үлгәннәрне жирләү өчен билгеләнгән башка биналар һәм корылмалар.

5.2. Жирләү урыннары булдыру турында карар гамәлдәге закон таләпләренә ярашлы рәвештә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

5.3. Ижәт ителгән, шулай ук булган жирләү урыннары сүтелми һәм даими су басу, жир өермәләре, жир тетрәүләр һәм башка табигать афәтләреннән соң, хәрби каберлекләрдән тыш, вәкаләтле орган карары буенча гына күчерелә ала.

5.4. Жирлек территориясендәге жәмәгать зиратлары ачык, ирекле күмү өчен ябык, ябык булырга мөмкин.

5.5. Жәмәгать зиратлары территориясендә жирләү урыннары:

1) ялгызлар;

2) туганнар;

3) дин тотучылар;

4) мактаулы;

5) хәрбиләр.

5.6. Жирлекнең жәмәгать зиратлары территориясендә хәрби жирләүләр (хәрби участкалар), бер диндә үлгәннәрне хөрмәтле жирләүләр һәм жирләүләр (дини участкалар), шулай ук колумбарийлар өчен аерым жир участкалары (зоналар) каралырга мөмкин.

Зиратның хәрби участкаларында жирләү өчен үлгән кешенең 8-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән гражданнар категориясенә каравын раслаучы документлар бирелә.

5.7. Жирләү зонасы кварталларга һәм участкаларга бүленә.

5.8. Үлгән кешенең гәүдәсе белән табутны күмү өчен каберләр төзегәндә, жирле шартларга (туфракның характерына һәм жир асты суларының тору дәрәжәсенә) бәйле рәвештә, кабернең тирәнлеген билгеләргә кирәк. Шулай ук вакытта кабернең озынлыгы да ким булмаска тиеш

2 метр, киңлеге 1 метр, тирәнлеге 1,5 метрдан ким түгел. Барлык очракларда да кабер төбенең билгесе жир асты сулары дәрәжәсеннән 0,5 метрга югарырак булырга тиеш.

5.9. Жирләү урыннары жәмәгать зиратының билгеләнгән планлаштыруына ярашлы бирелә. Жирләү урыннары арасындагы аермаларның киңлеге 0,5 метрдан ким була алмый.

5.10. Стена урнаштырганда, аның зурлыгы күмү өчен бүлп бирелгән участокның норматив зурлыгына туры килергә тиеш. Капканың биеклегенә 1,5 метрдан артмаска тиеш. Кабер өстенә куелган корылмаларның биеклегенә

2,5 метр.

5.11. Зиратның билгеләнгән планлаштыруын бозып, шулай икәптән күмү урыннары арасында, юл кырыенда һәм санитар-күзәтү зонасы чикләрендә жирләүләр төзү рөхсәт ителми.

6. Ялгыз күмелү урыны

- 6.1. Ялгыз күмү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.
- 6.2. Жирлек территориясендә ялгыз күмү өчен бушлай бирелә торган жир участогы күләме 2,0мх1,0мх2,2м тәшкил итә (озынлыгы, киңлеге, тирәнлеге).
- 6.3. Берүзе жирләү өчен урын бирү турында гариза үлгән кешенең ире (хатыны), якин туганнары, башка туганнары яки законлы вәкилләре, ө үлгән кешене жирләү бурычын үз өстенә алган башка кешеләр (алга таба гариза бирүче) теләсә нинди формада кәгаздә, турыдан – туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә бирелә.
- 6.4. Ялгыз күмү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:
- 1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
 - 2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр гариза бирүченең вәкиле ялгыз күмү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәжәгать итсә, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
 - 3) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
 - 4) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
 - 5) ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ, үле бала туган очракта үле бала тууны дәүләт теркәве фактын раслый.
 - 6) Эчке эшләр органнарының үлгән кешене жирләүгә ризалыгын раслаучы документ, аның шәхесе Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда билгеләнмәгән.
 - 7) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.
- 6.5. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигез булып:
- 1) кирәкле зират күмү өчен ябык;
 - 2) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;
 - 3) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дәрәс булмаган мәгълүматның булуы, ул объектив рәвештә аларның чынлыгын тикшерүне кыенлаштыра.
- 6.6. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тартуны рәсмиләштерә.
- 6.7. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта вәкаләтле орган:
- гариза бирүче белән берлектә жирләү урыны булган жир участогын бүлөп бирү максатыннан зиратны тикшерә;
- ялгыз күмү өчен урын бирү турында Карар кабул итә;
- жирләү урынын Күмү урыннарын теркәү Китабында теркәп бара.
- 6.8. Ялгыз күмү өчен урын бирү яки ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту турында карар мөрәжәгать итүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.
- 6.9. Ялгыз күмү өчен урын бирү яки ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсэн документ формасында кәгаздә бирелә.

7. Туганлык каберлекләре

- 7.1. Туганнар өчен жирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.
- 7.2. Туганнар өчен жирләү урыннары ир белән хатынны, якин туганнарны һәм башка туганнарны жирләү мөмкинлеген исәпкә алып бирелә.
- 7.3. Жирлек территориясендә тугандаш жирләү өчен бушлай бирелә торган жир участогы күләме 2,0мх2,5мх2,2м тәшкил итә (озынлыгы, киңлеге, тирәнлеге).

7.4. Туган жирләү өчен урын бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

7.5. Туган жирләү өчен урын бирү турында гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүче вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле тугандаш жирләү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәжәгать итә икән, шулай ук гариза бирүче вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмәлгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ, үле бала туган очракта үле бала тууны дәүләт теркәве фактын раслый.

6) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

7.6. Гаризаны карау, туган жирләү өчен урын бирү яки туган жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

8. Мактаулы жирләүләр

8.1. Жирлекнең жәмәгать зиратлары территориясендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы алдында аерым казанышлары булган үлгәннәрне жирләү өчен мактаулы жирләүләр өчен участоклар (зоналар) булдырылырга мөмкин.

8.2. Почетлы жирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

8.3. Почетлы жирләү урыннарында түбәндәге категория гражданның жирләү гамәлгә ашырыла:

1) Советлар Союзы һәм Россия Федерациясе Геройлары;

2) Социалистик Хезмәт Геройлары;

3) Россия Федерациясе Хезмәт Геройлары;

4) I, II һәм III дәрәжә Дан орденнары белән бүләкләнгәннәр, Дан орденының тулы кавалерлары;

5) I, II һәм III дәрәжә Хезмәт Даны орденнары белән бүләкләнгәннәр, Хезмәт Даны орденының тулы кавалерлары;

6) Бөек Ватан сугышы ветераннары, махсус хәрби операциядә катнашучылар;

7) Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Мактаулы гражданның;

8) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы үсешенә өлеш керткән предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар жетәкчеләре.

8.4. Жирлек территориясендә мактаулы жирләү өчен бушлай бирелә торган жир кишәрлеге күләме 5 кв. м тәшкил итә.

8.5. Мактаулы жирләү урыны бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

8.6. Почетлы жирләү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле хөрмәтле жирләү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәжәгать итә икән, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп

нөсхә кушымтасы белән);

3) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы алдында үлгән кешенең тиешле хезмәтләрән раслаучы документлар (хезмәт кенәгәләре күчәрмәләре (булган очракта) яки хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген раслаучы башка документлар, таныклыклар һәм бүләкләрнең төп нөсхәләре);

4) үлем таныклығының күчәрмәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) кремация турында белешмәнең күчәрмәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

6) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

8.7. Гаризаны карау, мактаулы жирләү өчен урын бирү яки мактаулы жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

9. Хәрби каберлекләр

9.1. Жирлекнең жәмәгать зиратлары территориясендә хәрби жирләүләр өчен аерым жир участкалары (зоналар) (хәрби участкалар) каралырга мөмкин.

9.2. Хәрбиләр өчен жирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

9.3. Хәрби участкаларда үлгәннәрне жирләү рөхсәт ителә, алар үлгән кешенең ихтыярын яки тормыш иптәшенең, якин туганнарының яки башка туганнарының теләген исәпкә алып, 8-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясының 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән.

9.4. Жирлек территориясендә хәрби жирләү өчен бушлай бирелә торган жир кишәрлеге күләме 5 кв. м тәшкил итә.

9.5. Хәрби күмү урыны бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

9.6. Хәрби каберлек өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчәрмәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүченең вәкаләтләрән раслаучы документ, әгәр гариза бирүченең вәкиле хәрби күмү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәжәгать итә икән, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчәрмәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) үлем таныклығының күчәрмәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) кремация турында белешмәнең күчәрмәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) үлгән кешенең жәмәгать зиратының хәрби участогында базга күмелергә мөмкин булган кешеләр категориясенә керүен раслаучы документлар.

6) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

9.7. Гаризаны карау, мактаулы жирләү өчен урын бирү яки мактаулы жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

10. Жирләү

10.1. Хәзерге кабергә жирләү санитар нормаларны үтәп, буш урын булганда башкарыла. Каберләр арасындагы ара (кабер белән урна арасында, урна белән урна арасында) вертикаль һәм горизонталь буенча 0,5 м-дан ким булмаса тиеш, һәм жир катламы белән тутырыла. Жир катламының калынлыгы табутларның өске дәрәжәсеннән өскә кадәр 1 метрдан ким булмаса тиеш.

10.2. Жирлөү минеральләшү чоры тәмамланганнан соң гына башкарыла, әмма соңгы жирлөүдән соң 15 елдан да иртәрәк түгел.

Кремациядән соң көл салынган урнаны күмү соңгы күмү вакытына карамастан башкарыла.

10.3. Жирлек территориясендәге зиратларда тугандаш, мактаулы, хәрби каберлекләр урынында жирлөүгә рәхсәт бирү түләүсез нигездә башкарыла.

10.4. Жирлөүгә рәхсәт бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

10.5. Жирлөүгә рәхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмүләрне теркәү Китабында күмү урыны теркәлгән кеше турында мәгълүмат булуын билгели);

2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) гариза бирүченең вәкаләтләрән раслаучы документ, әгәр гариза бирүченең вәкиле жирлөүгә рәхсәт бирү турында гариза белән мөрәжәгать итсә, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) үлем таныклығының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ, үле бала туган очракта үле бала тууны дәүләт теркәве фактын раслый;

6) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

7) үлгән кешенең туганлык бәйләнешен раслаучы документлар, аның исеменә жирлөү урыны теркәлгән кеше белән (яки тиешле жирлөү урынында жирләнгән кеше белән), яки аның үлгән кешене билгеләнгән жирлөү урынында жирлөүгә язмача ризалыгын раслаучы документлар;

8) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

Жирлөү урыны теркәлгән кеше үлсә,

жирлөүгә рәхсәт бирү турында гаризага шулай ук:

1) үлгән кешенең исеменә рәсмиләштерелгән жирлөү турында таныклык (жирлөү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган жирлөү урынын теркәгән кеше турында мәгълүматның булуын билгели);

2) жирлөү урыны теркәлгән кешенең үлем таныклығының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән).

10.6. Жирлөүгә рәхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр:

1) таләп ителгән жирлөү урынында әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән ялгыз күмүнең зурлығына карап, кабер белән күмү өчен буш урын булмау;

2) кирәкле зират күмү өчен ябык;

3) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;

4) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дәрәс булмаган мәгълүматның булуы, бу аларның чынлыгын объектив рәвештә раслауны кыенлаштыра;

5) минеральләшү чоры тәмамланмаган, кабергә көл салынган урнаны күмүдән тыш (кабергә табут белән күмгәндә);

6) үлгән кешенең исеменә жирлөү урынын теркәү турында мәгълүматның булмавы (үлгән кешенең исеменә рәсмиләштерелгән жирлөү турында таныклык булмаганда).

10.7. Гаризаны карау, жирлөү өчен урын бирү яки жирлөү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

11. Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) чыгару соңрак күмү өчен

11.1. Жирләнгән кешенең калдыкларын яңадан күмү максатыннан эксгумацияләү санитар нормалар һәм кагыйдәләр таләпләрен исәпкә алып башкарыла базы.

11.2. Жирлек территориясендә урнашкан зиратта жирләнгән үлгән кешенең мәетен (жәсәден) чыгаруга рәхсәт бирү түләүсез нигездә башкарыла.

11.3. Үлгән кешенең калдыкларын (жәсәден) алу өчен рәхсәт бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

11.4. Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алырга рәхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмүләренә теркәү Китабында күмү урыны теркәлгән кеше турында мәгълүмат булуын билгели);

2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең мәетен (жәсәден) соңрак күмү өчен алу турында гариза белән гариза бирүченең вәкиле мөрәжәгать итә икән, шулай ук гариза бирүче вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) үлгән кешенең алынган калдыкларын (жәсәден) күмү өчен урын барлыгын раслаучы документ;

5) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

11.5. Үлгән кешенең калдыкларын (жәсәден) чыгаруга рәхсәт бирүдән баш тарту өчен нигез булып:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;

2) тапшырылган документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дәрәжә булмаган мәгълүматның булуы, ул объектив рәвештә аларның чынлыгын тикшерүне кыенлаштыра.

11.6. Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алуға рәхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алуға рәхсәт бирүдән баш тартуны рәсмиләштерә.

11.7. Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алуға рәхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган:

үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) чыгарырга рәхсәт бирә;

күмү турында тиешле язманы күмүләренә теркәү китабына кертә (бер үк вакытта үлгән кешенең калдыкларын (жәсәден) алу үткәрелгән жирләү урынында күмү турында язманы гамәлдән чыгара).

үлгән кешенең калдыкларын (жәсәден) чыгару буенча чаралар оештыра.

11.8. Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алу өчен рәхсәт бирү яки үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алу өчен рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

11.9. Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алу өчен рәхсәт бирү яки үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алу өчен рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсэн документ формасында кәгазьдә бирелә.

11.10. Үлгән кешенең калдыкларын (жәсәден) чыгару буенча эшләр санитар кагыйдәләренә үтәп башкарылырга тиеш.

Үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) чыгару буенча эшләр тәмамланганнан соң, үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) ике экземплярда чыгару турында акт төзелә, анда үлгән кешенең жәсәден (жәсәден) алу буенча эшләрнең башлану һәм тәмамлану урыны, датасы һәм вакыты, күмелгән урыны теркәлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (соңгысы булганда) күрсәтелә.

Үлгән кешенең калдыкларын (жәсәден) алу турындагы актның беренче экземплярлары Вәкаләтле органда саклана, актның икенче экземплярлары жирләү урыны теркәлгән кешегә кулъязма итеп тапшырыла.

11.11. Әгәр дә жирләү урынында бер генә үлгән кешенең калдыклары (жәсәде) күмелгән булса, жирләү турында таныклык алына.

12. Каберләргә теркәү (яңадан теркәү)

12.1. Жирлек территориясендәге жәмәгать зираты территориясендә ясалган һәр каберлек вәкаләтле орган тарафыннан каберлекләргә теркәү Китабында теркәлә.

12.2. Жирләү урынын яңадан теркәү вәкаләтле орган тарафыннан жирләү урыны теркәлгән кеше үлсә һәм гариза бирү характерында булса башкарыла.

Жирләү урыннарын яңадан теркәү өчен түләү алынмый.

12.3. Жирләү урынын яңадан теркәү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

12.4. Жирләү урынын яңадан теркәү турында гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) күмү турында таныклык (махсус хезмәт тарафыннан күмү турында таныклык булмаган очракта, күмү урыннары теркәлгән кеше турында мәгълүматның Күмү урыннарын теркәү Китабында булуын билгели);

2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) гариза бирүче вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле күмелгән урынны яңадан теркәү турында гариза белән мөрәжәгать итә икән, шулай ук гариза бирүче вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) жирләү урынын яңадан теркәү (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән) башкарылган кешенең шәхесен раслаучы документның күчермәсе;

5) жирләү урынын яңадан теркәү башкарылган зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ, шулай ук жирләү урынын яңадан теркәү башкарылган зат вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

6) жирләү урыны теркәлгән кешенең үлеми турында таныклығы яки аның нотариаль рәвештә расланган күчермәсе (жирләү урыны теркәлгән кешенең үлеми очрагында);

7) жирләү урыны теркәлгән кешенең туганлык бәйләнешен раслаучы документлар, аның исеменә күмү урыны яңадан теркәлгән кеше белән яки тиешле жирләү урынында күмелгән кеше белән, яки әлеге документларның нотариаль рәвештә расланган күчермәләре.

12.5. Жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигез булып:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен бирмәү;

2) тапшырылган документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дәрәс булмаган мәгълүматның булуы, бу аларның чынлыгын объектив рәвештә раслауны кыенлаштыра;

3) жирләү урынын теркәү турында мәгълүмат булмау, әгәр дә жирләү урынын яңадан теркәү (жирләү турында таныклык булмаса) аның исеменә гариза биргән очракта.

12.6. Жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, мотивлы рәвештә баш тартуны рәсмиләштерә.

12.7. Жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта вәкаләтле орган:

жирләү урынын яңадан теркәү турында карар рәсмиләштерә;

каберләргә теркәү китабына тиешле язма кертә.

12.8. Жирләү урынын яңадан теркәү яки жирләү урынын яңадан теркәүдән баш

тарту турында карар мөрәжәгать итүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

12.9. Жирләү урынын яңадан теркәү яки жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсэн документ формасында кәгазьдә бирелә.

12.10. Исемеңә күмү урыны яңадан теркәлгән кешегә вәкаләтле орган тарафыннан күмү турында таныклык бирелә.

13. Жирләү турында таныклыкларны рәсмиләштерү

13.1. Жирләү көнөндә вәкаләтле орган тарафыннан тиешле жирләү турында таныклык формалаштырыла һәм бирелә.

13.2. Жирләүләр турында таныклыкларны, шул исәптән әлегә Нигезләмә кабул ителгәнчә, вәкаләтле орган түләүсез нигездә рәсмиләштерә.

13.3. Жирләү турында таныклыкта:

жирләнгән жәмәгать зиратының исеме;

зиратның урыны (адресы);

жирләү төре (берүзе, тугандаш, дини, мактаулы, хәрби);

кабернең зурлыгы;

зиратта жирләү урыны (квартал һәм жирләү участогы номеры);

жирләү урыны теркәлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм әтисенең исеме (соңгысы булганда).

13.4. Әлегә Нигезләмә кабул ителгәнчә жирләү турында таныклык рәсмиләштерү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

13.5. Жирләү турында таныклык рәсмиләштерү турында гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле жирләү турында таныклык рәсмиләштерү турында гариза белән мөрәжәгать итсә, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) үлгән кешегә карата үлем турында таныклыкның күчермәсе, ул тиешле базда жирләнгән (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) үлгән кешегә карата кремация турында белешмәнең күчермәсе, аның көле урнасы тиешле жирләү урынында күмелгән (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) тиешле базда жирләнгән үлгән кеше белән туганлык бәйләнешләрен раслаучы документлар яки әлегә документларның нотариаль рәвештә расланган күчермәләре.

Каберләренә теркәү Китабында жирләү урыны теркәлгән кеше турында мәгълүмат булганда, бу кешегә күмү турында таныклык әлегә пунктның 3 5 пунктчаларында күрсәтелгән документларны күрсәтмичә рәсмиләштерелә.

13.6. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигез булып:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен бирмәү;

2) тапшырылган документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дәрәс булмаган мәгълүматның булуы, бу аларның чынлыгын объектив рәвештә раслауны кыенлаштыра;

3) башка кешегә кирәкле жирләү урынына күмү турында таныклык бирү;

4) жирләү турында каберләренә теркәү Китабында мәгълүмат булмау.

13.7. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тартуны рәсмиләштерә.

13.8. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигезләр

булмаган очракта, вәкаләтле орган жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерә һәм бирә.

13.9. Жирләү турында таныклык рәсмиләштерү яки жирләү турында таныклык рәсмиләштерүдән баш тарту турында карар гариза бирүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

13.10. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерү яки жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсэн документ формасында кәгазьдә бирелә.

14. Зиратларны тоту һәм карау кагыйдәләре

14.1. Жәмәгать зиратларын тоту вәкаләтле орган тарафыннан хужалык итүче субъектлар (юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр) белән «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә конкурс процедуралары нигезендә контрактлар (киләшүләр) төзү юлы белән башкарыла.

Жәмәгать зиратларын тоту буенча подряд эшләре ағымдагы ремонтны, жирләү билгеләнешендәге объектларны капитал ремонтлауны, жирләү бюджет акчалары хисабына башкарылган очракта, дәүләт саклавындагы каберлекләргә һәм һәйкәлләргә тотуны, зират территориясен җыештыруны һәм чүп-чарны чыгаруны үз эченә ала;

14.2. Жирләү өчен җаваплы гражданныр жирләү урыннары территориясендә чисталык һәм тәртип тәмин итәргә, чүп-чарны билгеләнгән урыннарда җыярга, жирләү участкаларында тере койма һәм чәчәк утыртуларны карарга, кабер өстенә корылмаларны (коймаларны) вакытында ремонтларга, кабер калкулыкларын төзәтәргә, һәйкәлләргә һәм коймаларны урнаштырырга, үзгәртеп корырга һәм төшерергә тиеш.

14.3. Каберләргә (үлгәннәрнең тәннәрен) жирләү объектлары территориясендә ташу һәм күчерү өчен катафалка-арба, катафалка-сани, катафалка-йөклә, ә урналарны күчерү өчен катафалка - йөклә булырга тиеш.

14.4. Жирлек территориясендә урнашкан зиратларда бердәм эш режимы урнаштырыла.

Үлгәннәрне жирләү тәүлекнең якты вакытында башкарыла.

14.5. Жәмәгать зиратлары территориясендә кунаклар тынлык һәм тәртип сакларга тиеш.

14.6. Жәмәгать зиратлары территориясендә килүчеләргә тыела:

1) сәяси, идеологик, раса, милли яки дини нәфрәт, дошманлык яки нәфрәт мотивлары буенча яки нинди дә булса социаль төркемгә карата нәфрәт яки дошманлык мотивлары буенча һәйкәлләргә, жирләү урыннарына яки жирләү билгеләнешендәге объектларга тиешле эчтәлектәге язучылар яки рәсемнәр ясарга;

2) жәмәгать зираты территориясен пычрату;

3) агачларны һәм куакларны кисү;

4) этләргә йөртү, йорт хайваннарын көтү, кошларны тоту;

5) учаклар кабызу;

6) ком, балчык чыгару, агач кисү;

7) яшеллекләргә сындыру;

8) спиртлы эчемлекләр эчәргә һәм исерек хәлдә;

9) жир казу, төзелеш һәм башка материаллар запасын калдыру;

10) чүп-чарны, Иске сүтелгән кабер өстенә корылмаларны (кабер ташларын), бу максатлар өчен бүленмәгән урыннарда коймаларны җыярга;

11) үз белдегә белән кабер казырга һәм жирләүләр ясарга;

12) алар ябылганнан соң зират территориясендә булырга.

14.7. Зиратларга күпләп бару белән бәйлә бәйрәмнәр вакытында вәкаләтле орган тарафыннан махсус эш режимы һәм зиратларга бару кертәләргә мөмкин.

15. Бәхәсләрне чишү тәртибе

Өлеге нигезләмәне гамәлгә ашыру белән бәйлә бәхәсләр судтан тыш һәм суд тәртибендә хәл ителә.

16. Өлкәдә законнарны бозган өчен җаваплылык
жирләү һәм жирләү эше

Күмү һәм жирләү эшендә гамәлдәге закон нигезләмәләрен бозуда гаепле булган затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.
